

Op 26 februari heeft de Europese Commissie de langverwachte Clean Industrial Deal gepubliceerd, met als doel een concurrerende Europese industriële sector en een energie-onafhankelijker Europa. Energie-infrastructuur is een belangrijke voorwaarde om ervoor te zorgen dat deze doelstellingen gehaald worden. Niet voor niets wordt het belang van infrastructuur benadrukt in zowel het rapport van Mario Draghi als ook in de Clean Industrial Deal. Met de Clean Industrial deal geeft Europa richting en handvatten aan lidstaten om stevige maatregelen te nemen ter ondersteuning van de industrie.

Concreet doen de netbeheerders daarom de volgende aanbevelingen:

- 1. Zorg in de EU voor consistente toepassing van kortingen en subsidies op energiekosten zodat de industrie binnen Europa een gelijk speelveld heeft.**
 - 2. Maak voor industrie, bedrijven en huishoudens met flexpotentie flexibel energiegebruik de norm en borg dit in Europese wetgeving.**
 - 3. Blijf in de EU aandacht vragen voor de opschaling van duurzame moleculen zoals waterstof en groen gas om zo de industrie te verduurzamen.**
 - 4. Zorg voor meer Europese mogelijkheden voor versnelling van lokale energie-infrastructuur projecten, en pas ze toe in Nederland.**
 - 5. Nieuwe financiële instrumenten die de risico's van investeringen in transmissienetwerken en projecten voor schone technologie verminderen.**
 - 6. Een Europees CO2 infrastructuur marktordening is nodig om CCS ontwikkelingen te versnellen**
-
- 1. Zorg in de EU voor consistente toepassing van kortingen en subsidies op energiekosten zodat de industrie binnen Europa een gelijk speelveld heeft.**

Een belangrijk uitdaging die de Clean Industrial Deal aanpakt is het concurrentieklimaat voor bedrijven. In andere EU-landen worden bedrijven vaak gecompenseerd voor energie-gerelateerde kosten, wat leidt tot een concurrentienadeel voor Nederlandse bedrijven. Landen met meer budgettaire ruimte zetten Nederland nu op achterstand. De Europese Commissie creëert in de Clean Industrial Deal meer ruimte voor dit soort staatssteun, maar coördineert die niet. Hierdoor wordt het speelveld minder gelijk. Dit gebeurt ook op nettarieven, terwijl die volgens Europese regelgeving kosten moeten reflecteren en dekken om investeringen in het elektriciteitsnet te kunnen doen. Kortingen voor de ene gebruiker zorgen voor hogere kosten voor de andere gebruiker. Ook verlagen kortingen de prikkel om het net efficiënt te gebruiken, en leiden daarmee uiteindelijk tot een duurder energiesysteem.

Het is daarom cruciaal dat er een consistente toepassing van Europese regels is en dat het industriebeleid op EU-niveau goed wordt afgestemd en tarieven daarvoor niet aangetast worden. Dit voorkomt een Europese 'race to the bottom' op nettarieven en zorgt ervoor dat we een gelijk speelveld voor bedrijven creëren. Door verdere harmonisatie op Europees niveau verbetert de betaalbaarheid voor bedrijven in Nederland ten opzichte van andere EU-landen.

Harmoniseer invoedingstarieven: voer een minimale vloerprijs in

Overheden en toezichthouders hebben de mogelijkheden voor harmonisering van transmissie transporttarieven voor invoeders onderzocht. Volgens EU-verordening 838/2010 mag het gemiddelde transporttarief voor invoeding voor de meeste lidstaten over een heel jaar gezien niet hoger zijn dan 0,50 EUR/MWh. Netbeheer Nederland pleit voor een uniforme tariefsystematiek waarin een invoedingstarief in elk EU-tariefstelsel is opgenomen, om zo een gelijk speelveld in Europa te waarborgen.

Het huidige plafond van 0,50 EUR/MWh belemmert echter de effectiviteit en efficiëntie van invoedingstarieven als prikkel. Daarom roept Netbeheer Nederland op tot aanpassing van de Europese regelgeving, zodat een minimale vloerprijs kan worden ingevoerd.

2. Maak voor industrie, bedrijven en huishoudens met flexpotentie flexibel energiegebruik de norm en borg dit in Europese wetgeving.

Om het energiesysteem toekomstbestendig te maken en onnodige investeringen in netverzwaring te voorkomen, moet flexibel energiegebruik de standaard worden. Op dit moment heeft iedere afnemer het recht om elektriciteit te gebruiken op elk moment van de dag, zonder rekening te houden met de beschikbaarheid van capaciteit op het net. Als industrie, bedrijven en huishoudens flexpotentie bezitten, maar deze niet benut dan leidt dit tot inefficiënt gebruik van de bestaande energie-infrastructuur en onnodig hoge kosten. De EU moet daarom wetgeving ontwikkelen die vraagsturing voor partijen met flexpotentie actief bevordert en flexibiliteit integreert in het energiesysteem.

Het vinden van het juiste evenwicht tussen onbeperkt energiegebruik en de haalbaarheid, timing en betaalbaarheid van netwerkuitbreiding is cruciaal. Dit vraagt om een uitbreiding van de mogelijkheden binnen het Europese regelgevingskader om flexibiliteit te vergroten. Dit kan onder andere door het stimuleren en reguleren van curtailment en vraagresponsmanagement, evenals het bevorderen van energieopslagtechnologieën zoals batterijen waarbij ze netcongestie niet verergeren. Daarnaast is standaardisatie van slimme technologieën, waaronder netbewust opladen, netbewuste warmtepompen en flexibele industriële productie, essentieel om een efficiënter gebruik van het net te waarborgen.

Ook is het van belang dat de reguleringsmogelijkheden voor niet-vaste en flexibele aansluitovereenkomsten worden uitgebreid, zodat zowel nieuwe als bestaande klanten hiervan kunnen profiteren en netcapaciteit beter wordt benut.

3. Blijf in de EU aandacht vragen voor de opschaling van duurzame moleculen zoals waterstof en groen gas om zo de industrie te verduurzamen.

Duurzame moleculen zoals groen gas en waterstof spelen ook een belangrijke rol in het energiesysteem van de toekomst. Molecuulinfrastructuur zal niet alleen nodig zijn om waterstof en groen gas aan eindgebruikers te leveren of CO₂ voor permanente opslag te transporteren, maar ook voordelen bieden voor het elektriciteitsstelsel.

Waterstof zal in staat zijn om deze problemen gedeeltelijk te verlichten door elektrolyzers te plaatsen nabij knelpunten in het elektriciteitsnet, waardoor in bepaalde situaties kostbare netuitbreidingen kunnen worden vermeden. Bovendien kan waterstof in gascentrales korte termijn- en seizoensgebonden flexibiliteit bieden, en ook zorgen voor voldoende levering tijdens extreme weerscenario's, zoals een weeklange koudegolf of Dunkelflaute. We hebben daarom hier snel meer van nodig.

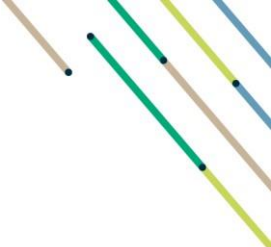
Een Europese routekaart kan zorgen voor de benodigde duidelijkheid en Europese coördinatie. Europa zet in op een Europese Waterstofmarkt met doelen voor zowel elektrolysecapaciteit als waterstofproductie. Voor het creëren van een schaalbare waterstofmarkt is het noodzakelijk dat er duidelijkheid komt over de rol van blauwe waterstof in het energiesysteem. Een heldere visie hierop is daarom noodzakelijk. Ook is het van belang dat er subsidiemechanismen worden ontwikkeld zodat er meer koolstofarme waterstofprojecten van de grond komen.

Groen gas: zet in op EU-wetgeving die groen gas go-to areas met snellere vergunningsprocedures mogelijk maken

Groen gas is één op één inzetbaar als duurzame vervanging van fossiel aardgas en wordt ingevoerd op onze gasnetten. Voor het gebruik van groen gas zijn bij huishoudens, bedrijven en industrie dan ook geen aanpassingen nodig, waardoor dit een kosteneffectieve maatregel is. Helaas is ook hier vergunningverlening voor groen gas productie-installaties een van de obstakels om een snelle groei te faciliteren. Netbeheer Nederland roept op in te zetten op EU-wetgeving die de aanwijzing van go-to-area's voor groengas productie met snellere vergunningsprocedures mogelijk maakt.

4. Zorg voor meer Europese mogelijkheden voor versnelling van lokale energie-infrastructuur projecten, en pas ze toe in Nederland

Trage vergunningverleningsprocessen vormen momenteel een groot obstakel voor elektrificatie en netuitbreiding. In de Clean Industrial Deal wordt opgemerkt dat de wachttijden voor vergunningen voor netverzwaringen 4-10 jaar bedragen. Deze procedures vormen een belemmering voor de energietransitie en vereenvoudiging ervan is essentieel.

Belangrijke focus ligt momenteel bij de implementatie van de herziene Renewable Energy Directive (RED III) in Nederland. Daarnaast kan op Europees niveau worden gewerkt aan een uitbreiding van de richtlijn met extra maatregelen om de vergunningverlening voor lokale en regionale energieprojecten te versnellen. Het principe van “hoger openbaar belang” kan worden uitgebreid en geïmplementeerd voor lokale en regionale netwerkprojecten die elektrificatie mogelijk maken. Verder zou waterstof, groen gas en CO₂ infrastructuur ook moeten kunnen profiteren van versnelde vergunningverlening mogelijkheden.

5. Nieuwe financiële instrumenten die de risico's van investeringen in transmissienetwerken en projecten voor schone technologie verminderen

De Europese Investeringsbank (EIB) lanceert een pakket voor de productie van elektriciteitsnetten, dat financiële steun en risicobeperking biedt aan fabrikanten van essentiële netwerkcomponenten. Tegelijkertijd zullen de hervormingen van het ontwerp van de elektriciteitsmarkt leiden tot een snelle toename van Power Purchase Agreements (PPA's) en Contracts for Difference (CfD's), waardoor bedrijven lange termijn stabiele en voorspelbare energietarieven krijgen. Deze aanpassingen geven meer zekerheid voor netinvesteringen en -uitbreidingen, zodat we kunnen blijven voldoen aan de groeiende vraag naar elektriciteitstransport en tegelijkertijd de Europese doelstellingen voor CO₂-reductie kunnen ondersteunen.

6. Een Europees CO₂ infrastructuur marktordening is nodig om CCS ontwikkelingen te versnellen

Het afvangen van CO₂ voor permanente opslag (CCS) biedt verschillende industrieën een verduurzamingsoplossing waar elektrificatie of het gebruik van waterstof (nog) niet mogelijk is. Het transportnetwerk voor CO₂ is daarnaast noodzakelijk om de productie van blauwe waterstof mogelijk te maken. Het belang van CCS voor het behalen van de klimaatdoelen is gezien de hoge volumes af te vangen CO₂ duidelijk. Vanwege bovengenoemde belangen is een vorm van regie en regulering passend. Hierbij dient wel rekening gehouden te worden met de koploerspositie die Nederland heeft op het gebied van CCS. Europese regelgeving op het gebied van bijvoorbeeld CO₂-specificaties zou Nederlandse projecten niet moeten vertragen. Verder is er veel te winnen op het gebied van regulering van CO₂-infrastructuur vanwege de netwerkfunctie die Nederland waarschijnlijk gaat krijgen in Noord-West Europa.